A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2007. július 10.)

a C 19/06 (ex NN 29/06) számú, Szlovénia által a Javor Pivka Lesna Industrija d.d. részére nyújtott állami támogatásról

(az értesítés a C(2007) 3227. számú dokumentummal történt)

(Csak a szlovén nyelvű változat hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/91/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

Tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdése a) pontjára,

miután felhívta az érdekelt feleket, hogy a fenti rendelkezéseknek megfelelően tegyék meg észrevételeiket [1],

mivel:

I. ELJÁRÁS

(1) 2004. december 1-jén a Bizottsághoz panasz érkezett a Javor Pivka Lesna Industrija d.d. szlovén fafeldolgozó cég (a továbbiakban: Javor Pivka) részére nyújtott állítólagos támogatással kapcsolatban.

(2) A panasz a pénzügyi intézkedésekre vonatkozott, amelyek a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott támogatásokról szóló szlovén törvény 21. cikke alapján hozott szlovén kormányrendelet alapján kerültek folyósításra. Továbbá kiderült, hogy az intézkedést nem jelentették be a Bizottságnak, azzal az indoklással, hogy a szlovén állami segélyeket felügyelő tárcaközi szakértői bizottság jóváhagyta azt 2004. április 23-án, vagyis az uniós csatlakozást megelőzően. Mivel azonban annak meghatározása során, hogy egy támogatást mikor nyújtottak, azon kötelező erejű jogi aktus a döntő kritérium, amelyben az illetékes nemzeti hatóság vállalja az állami támogatás nyújtását, a Bizottság úgy véli, hogy a szóban forgó intézkedés új támogatásnak minősül, amelyet ezért az EK-Szerződés 88. cikke alapján be kellett volna jelenteni és az EK-Szerződés 87. cikke alapján kellett volna értékelni [2].

(3) 2006. május 16-án kelt levelében a Bizottság értesítette Szlovéniát, hogy a támogatás kapcsán az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében rögzített eljárás megindításáról határozott.

(4) Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* [3]. A Bizottság felkérte az érdekelt feleket, hogy nyújtsák be a támogatásra vonatkozó észrevételeiket.

(5) A Bizottsághoz az érdekelt felek részéről nem érkeztek észrevételek.

(6) Szlovénia 2006. július 17-i levelében küldte meg észrevételeit. A Bizottság 2007. február 23-i levélben (hivatkozási szám: D/50797) kiegészítő információkat kért, amelyeket 2007. április 23-án kapott meg. Ezenkívül 2006. június 28-án találkozóra került sor a Bizottság szolgálatai és a szlovén hatóságok között.

II. A TÁMOGATÁS RÉSZLETES LEÍRÁSA

1. A kedvezményezett

(7) A Javor Pivka félkész faipari termékek és bútorok gyártásával foglalkozik. A cég a szlovéniai Pivka térségében található, amely az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdése a) pontjának értelmében támogatott térségnek minősül. 2003-ban mintegy 800 alkalmazottja volt. A vállalat négy alárendelt vállalkozás kizárólagos tulajdonosa.

(8) A társaság tulajdonjoga körülbelül 1 264 rézvényes között oszlik szét: kilenc befektetési társaság, illetve más jogi személyek birtokolják a részvények 60 %-át, a fennmaradó 40 %-ot pedig 1 255 részvényes birtokolja, akik egyikének a részesedése sem haladja meg az 1 %-ot [4].

[1] HL C 194., 2006.8.18., 26. o.

[2] Az eljárásra vonatkozó részletes adatok megtalálhatók az eljárás megindításáról szóló határozatban (lásd 1. lábjegyzet), és e határozatra is érvényesek.

[3] Vö. 1. lábjegyzet.

[4] 2004. január 30-i adatok.

(9) A támogatás folyósítását megelőző évben a Javor Pivka pénzügyi nehézségekkel szembesült. A legfontosabb pénzügyi és üzleti mutatók az alábbi táblázatban találhatók:

1. táblázat

A Javor Pivka pénzügyi mutatói

Mutató (ezer SIT) (*)	2000	2001	2002	2003
Értékesítések nettó bevétele	8 114 374	7 884 954	8 174 323	8 124 711
Késztermékek és befejezetlen termelés készlete	867 609	1 030 323	894 302	1 121 632
Nettó működési eredmény	56 566	– 137 030	– 303 729	– 578 268
Kumulált nyereség/veszteség	56 566	– 80 464	– 384 193	– 962 461
Cash flow	480 468	333 324	104 522	– 162 879

(*) A SIT-ben megadott adatok EUR-ra történő átszámítása csupán tájékoztató jellegű és az 1 EUR = 240 SIT árfolyamon alapul.

2. **Szerkezetátalakítási program**

(10) Nehézségeinek áthidalása érdekében a Javor Pivka 2004 áprilisában a 2004–2008 időszakra vonatkozó szerkezetátalakítási tervet nyújtott be a Gazdasági Minisztérium részére.

(11) A társaság állítása szerint pénzügyi nehézségei abból adódnak, hogy kevésbé versenyképes az alacsony költségű gyártók fejlődő országokból érkező, az eddigi hagyományos exportpiacain (főleg Németország és az Egyesült Államok) megjelenő áruival szemben. A Javor Pivka megállapította, hogy ahhoz, hogy megbirkózzon versenytársaival és helyreállítsa rentabilitását, a technológia korszerűsítése és a költségek csökkentése révén növelnie kell a termelékenységet, továbbá nyereségesebb piaci réseken és földrajzi piacokon kell megjelennie.

(12) A szerkezetátalakítási program ebből a célból az alábbi intézkedéseket írja elő:

(13) *Technológiai szerkezetátalakítás*: Ez az elavult felszerelések és gyártási programok teljes korszerűsítését foglalja magában. A cél nem a kapacitások növelése, hanem a termelékenység növelése és a vevői igényeknek való megfelelés új termékek bevezetése és a környezetbarát termelési standardok betartása révén. Az új termelősorok lehetővé tennék, hogy a társaság termelése a félkész termékek gyártásától a nagyobb feldolgozottsági fokú, nagyobb hozzáadott értéket tartalmazó termékek felé mozduljon el (különösen a rétegelt lemezek programja esetében). A szerkezetátalakítás e részének finanszírozása az alábbiak szerint történt volna: 50 % banki hitelekből, amelyekre az állam garanciát vállal, míg a fennmaradó 50 % a Javor Pivka saját forrásaiból.

(14) *Az alkalmazottak átszervezése*: A szerkezetátalakítási terv e részében kb. 100 fős létszámleépítést irányoz elő, (akik végkielégítésre jogosultak), a fennmaradó 700 alkalmazott számára pedig képzéseket kell tartani, hogy képességeiket a szerkezetátalakítási programmal járó új feladatok teljesítéséhez igazíthassák.

(15) *Az üzleti stratégia áttekintése*: A szerkezetátalakítási terv következő eleme a kereslet és a verseny változásához való alkalmazkodás a társaság régi piacain, és a cég újrapozícionálása új, nyereségesebb piaci réseken, valamint az új piacokra való betöréssel (Oroszország, különösen bútorok tekintetében, valamint Délkelet-Európa). Ami a termékeket illeti, a társaság tervezi nagyobb feldolgozottsági fokú rétegelt lemezek gyártását, speciális építőipari rétegelt lemezek gyártását, a bútorgyártásban pedig speciális székek gyártását kórházak és idősek otthona részére, valamint más, hasonló tárgyak előállítását.

(16) *A vállalati struktúra átszervezése*: A rentabilitás visszaállításához a társaság átszervezése is szükséges (pl. a leányvállalatok összeolvadása és a költségellenőrzés növelése az értékesítési, beszerzési és finanszírozási üzleti funkciók központosítása révén). Ezeknek az intézkedéseknek a költségeit a társaság teljes mértékben saját forrásból fedezné.

(17) *Pénzügyi szerkezetátalakítás*: Az elégtelen likviditás miatt felhalmozódtak a kötelezettségek és pénzügyi terhek. A pénzügyi szerkezetátalakítás célja a társaság pénzügyi forrásainak és törlesztési terveinek átalakítása, ami biztosítaná a folyó és hosszú távú fizetőképességet. Különös figyelmet szenteltek az adósság átütemezésére, a kamatlábak csökkentésére, a fizetési határidők meghosszabbítására, valamint arra, hogy fizetési haladékokat kapjanak a tőketartozás visszafizetésére.

3. **A szerkezetátalakítás költségei és finanszírozása**

(18) A szerkezetátalakítási költségek finanszírozásának áttekintése az alábbi táblázatban látható ([5]):

2. táblázat

a szerkezetátalakítás költségei és finanszírozása

Szükséges pénzeszközök (ezer SIT)	Saját forrás	Támogatások	Garanciák	Összesen
Pénzügyi szerkezetátalakítás	400 000	0	0	400 000
Piaci szerkezetátalakítás	496 000	0	0	496 000
Technológiai szerkezetátalakítás	999 000	0	1 100 000	2 099 000
Alkalmazottak átszervezése	219 750	382 250	0	602 000
A vállalati struktúra átszervezése	4 900	0	0	4 900
Összesen	2 119 650	382 250	1 100 000	3 601 900

(19) Az állami forrásokból származó támogatás fő eleme az összesen 1 100 000 000 SIT összegű, a Javor Pivka technológiai szerkezetátalakításának finanszírozására irányuló kölcsönöket fedező *állami garancia*. A garanciák biztosítékául a szlovén hatóságok a garanciával fedezett összegig – azaz 1 100 000 000 SIT (körülbelül 4 584 000 EUR) értékben – jelzálogot terheltek a Javor Pivka tulajdonában lévő vagyontárgyakra.

(20) Emellett 382 250 000 SIT (körülbelül 1 592 000 EUR) összegű *támogatás* is folyósításra került az alkalmazottakkal kapcsolatos átszervezési költségek fedezésére. Ez a támogatás fedezi az elbocsátott dolgozók végkielégítését, valamint a megmaradt munkaerő képzési költségeit.

(21) Szlovénia közölte, hogy a Javor Pivka 2 119 650 000 SIT (körülbelül 8 832 000 EUR) összeggel járul hozzá a szerkezetátalakításhoz, ami az összköltségek 53,7 %-a.

4. **Piaci viszonyok**

(22) A Javor Pivka az alábbi termékeket gyártja, amelyeknek az EU-n belüli piaci részesedése a következő (az értékek a 2003-as évre, a KN számok a Kombinált Nómenklatúrára vonatkoznak):

a) Zsaluelemek (KN 4418 40): 3,91 %

b) Rétegelt lemez (KN 4412): 0,18 %

c) Furnér (KN 4408): 0,22 %

d) Faszékek (KN 9401 61 + 9401 69 + 9401 90 30): 0,08 %

([5]) Az eljárás során Szlovénia kijelentette, hogy a pénzügyi szerkezetátalakítás költségei „a szerkezetátalakítási programon kívül" voltak, és azokat kereskedelmi kölcsönökből fedezik, amelyeket a Javor Pivka állami támogatás bevonása nélkül vett fel. A megfelelő 400 000 000 SIT összeget Szlovénia nem vonta bele a szerkezetátalakítási program költségeibe. A Bizottság azonban úgy véli, hogy a pénzügyi átszervezés a szerkezetátalakítási program szerves és nélkülözhetetlen részét képezi, következésképpen költségeit be kell vonni a szerkezetátalakítás költségeibe. Finanszírozását – olyan mértékben, amennyiben azt piaci feltételek mellett és támogatás nélkül felvett kölcsönökből fedezik –, a Javor Pivka saját hozzájárulásának kell tekinteni. E táblázatban, akárcsak a határozat többi részében, a Bizottság belevonta az említett összeget a szerkezetátalakítási költségekbe és a „saját források" közé.

(23) 2003-ban a Javor Pivka összesített piacrészesedése termékskálájában az EU-25 piacán 0,21 % volt.

III. AZ EK-SZERZŐDÉS 88. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSE SZERINTI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK OKAI

(24) Ahogy az a fentiekben már említésre került, a szlovén hatóságok nem jelentették be a Javor Pivka javára végrehajtott intézkedésüket. A 2006. május 16-i, az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról szóló levelében a Bizottság részletesen kifejtette, miért minősül a szóban forgó intézkedés támogatásnak, amelyet az EK-Szerződés 88 cikke alapján be kell jelenteni és az EK-Szerződés 87. cikke alapján kell értékelni.

(25) Emellett a Bizottság kétségét fejezi ki azt illetően, hogy a támogatás összeegyeztethető a közös piaccal, és különösen az 1999. évi, a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatással [6] (a továbbiakban: iránymutatás), a következő okokból:

a) A Bizottság kétségbe vonja, hogy az iránymutatás alapján a Javor Pivka jogosult szerkezetátalakítási támogatásra. A Bizottság különösen azt kérdőjelezte meg, hogy a társaság „nehéz helyzetben lévőnek" minősül az iránymutatás értelmében, hiszen a 2003. évi gyenge teljesítménye inkább rendkívüli esemény lehet, mintsem egy trend része. Ezenkívül a Bizottság számára nem volt világos, hogy a Javor Pivka egy nagyobb csoport tagja-e, és nem szerezhetné-e be a szükséges forrásokat a tulajdonosaitól.

b) Nem volt világos, milyen módon kívánja a társaság visszaállítani a hosszú távú rentabilitását, mivel a Bizottság nem kapott elegendő adatot ahhoz, hogy értékelni tudja a szerkezetátalakítási terv alapján folytatandó jövőbeni üzletvitelt.

c) Nem nyújtottak be a kompenzációs intézkedések hiányát igazoló piaci elemzéseket.

d) A Bizottságnak kételyei vannak a tekintetben is, hogy a támogatás a szükséges minimális szintre korlátozódott, mivel nem volt világos, hogy a Javor Pivka biztosított-e jelentős saját hozzájárulást a szerkezetátalakítási költségekhez, mivel nem volt világos, honnan származnak a szükséges források.

e) Végül, a Bizottság tájékoztatást kért valamennyi, a Javor Pivka-nak 2004 során nyújtott támogatásról, hogy meggyőződhessen arról, hogy a társaság korábban nem kapott-e megmentési és szerkezetátalakítási támogatást, mivel ez esetben az iránymutatás 48–51. pontjában rögzített, egyszeri jellegre vonatkozó feltétel nem tenné lehetővé a támogatás ismételt nyújtását.

[6] Közösségi iránymutatás a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról (HL C 288., 1999.10.9., 2. o.)

IV. SZLOVÉNIA ÉSZREVÉTELEI

(26) A hivatalos eljárás során Szlovénia az alábbi észrevételeket tette.

1. Új támogatás, vagy a csatlakozás előtt nyújtott támogatás

(27) Szlovénia kitart állítása mellett, miszerint a támogatás nyújtásáról szóló, a Szlovén Államra nézve kötelező határozat a tárcaközi szakbizottság véleménye alapján került elfogadásra. Mivel a határozatot 2004. április 6-án, vagyis Szlovénia Európai Unióhoz való csatlakozása előtt fogadták el, és mivel a csatlakozás után a támogatás már nem volt érvényben, Szlovénia úgy vélte, hogy az a csatlakozás előtt nyújtott támogatásnak minősül, amelyre nem vonatkozik az EK-Szerződés 87. cikke és 88. cikkének (3) bekezdése.

2. Jogosultság

2.1. *A „nehéz helyzetben lévő" vállalkozás fogalma*

(28) Szlovénia – többek között a fenti 1. táblázatban szereplő teljesítménymutatók benyújtása révén – kimutatta, hogy a Javor Pivka a nehéz helyzetben lévő vállalkozás számos jellemzőjével rendelkezett, valamint hogy a 2003. évi nem csupán egy elszigetelt jelenség volt, hanem egy négyéves időszakban (2000–2003) megfigyelhető trend része.

(29) Ezzel kapcsolatban Szlovénia rámutatott, hogy a Javor Pivka az említett időszakban nem tudta növelni nettó értékesítési bevételét. A működési eredmény (2000-et kivéve) az egész időszakban negatív volt, és a veszteség 2001 és 2003 között nőtt. A 2003-as évben a folyó veszteségek megközelítették a társaság alaptőkéjének felét. Az árbevétel-arányos nyereség, a sajáttőke-arányos megtérülés és az eszközarányos nyereség negatív volt, és az egész 2001–2003 közötti időszak alatt folyamatosan gyengült. A működésből származó szabad pénzforgalom az említett időszakban csökkent, 2003-ban pedig negatív volt. E negatív irányú folyamatok eredményeként a Javor Pivka-t 2003-ban csőd fenyegette.

2.2. *A Javor Pivka tulajdonosi szerkezete*

(30) Szlovénia felvilágosítást adott a „Javor Pivka" társaság tulajdoni összetételére vonatkozóan, tekintettel a Szlovénia által a kommunista rendszer megszűnését követően alkalmazott sajátos privatizációs modellre. Szlovénia egy különleges modellt alkalmazott, amely szerint a társaságok tőkéjének nem volt megállapítható magán- vagy állami tulajdonosa, hanem ez „társadalmi tőke" volt, amely a lakosság egészének tulajdona. A privatizációs folyamat arra szolgált, hogy ezt az elvont fogalmat világosabb tulajdonosi szerkezetekre ültessék át a lakosság között szétosztott tulajdonosi tanúsítványok révén. Ezeket a tanúsítványokat be lehetett cserélni a korábbi „társadalmi" tulajdonú vállalatok részvényeire.

(31) Ebben a folyamatban meghatározó szerepet játszottak a meghatalmazott befektetési társaságok (melyek a PID rövidítés alatt voltak ismertek), valamint az igazgatási társaságok (DZU), amelyeket azért hoztak létre, hogy az egyéni befektetők számára lehetővé tegyék a tanúsítványainak befektetését. Ezeket a tanúsítványokat azután a PID befektetési társaságok különböző, privatizált vállalatok részvényeire váltották át, az egyéni befektetők cserébe a PID-ben szereztek részvényeket, nem pedig közvetlenül a privatizált társaságokban (a PID valahogy úgy működött, mind egy befektetési alap).

(32) A PID-k azonban nem rendelkeztek szabadon hozzáférhető forrásokkal (befektetéseik valutái a tanúsítványok voltak), sem szaktudással és tapasztalattal ahhoz, hogy tevékenyen részt tudjanak venni a vállalatok irányításában. Ezért passzív tulajdonosok voltak, akik keveset, vagy egyáltalán nem működtek közre a tulajdonukban lévő társaságok irányításában.

(33) Ilyen passzív befektetők képezik a Javor Pivka tulajdonosainak meghatározó részét (megközelítőleg a részvénytőke 44 %-át). Nincs friss tőkéjük, amelyet be lehetne fektetni a társaságba. A szerkezetátalakítási program kidolgozásakor valamennyi intézményi tulajdonost felkérték, hogy vegyen részt a refinanszírozásban, ám választ senkitől sem kaptak. A részvénytőke további 40 %-a 1 255 kisrészvényes között oszlik meg, vagyis a Javor Pivka tulajdonának legalább 80 %-a nem aktívan irányított.

3. **A jövedelmezőség helyreállítása**

(34) Ezzel kapcsolatosan Szlovénia kifejtette, hogy a Javor Pivka szerkezetátalakítási terv alapján történő üzletvitelére és a jövedelmezőség következetes helyreállítására vonatkozó előrejelzések a szerkezetátalakítási tervben szereplő piaci elemzéseken, a vállalat egyes szegmensekbeli értékesítési előrejelzésein, valamint egy piackutatáson alapulnak.

(35) Ezen előrejelzések megbízhatóságának alátámasztására Szlovénia további pótlólagos információkat nyújtott be. Különösen az előrejelzések alapjául szolgáló adatok forrását adta meg, valamint közölte a 2004–2006 közötti időszakra vonatkozó értékesítési előrejelzéseket a vállalat termékskálájában szereplő egyedi termékek szerinti bontásban.

4. **Kompenzációs intézkedések**

(36) Ezzel kapcsolatban Szlovénia azt állította, hogy nem volt szükség kompenzációs intézkedésekre, mivel – a Javor Pivka jelentéktelen piaci részesedése miatt – a verseny nem torzult indokolatlanul. Ezenkívül Szlovénia azzal érvelt, hogy a kompenzációs intézkedések szükségességét annak figyelembevételével kell értékelni, hogy a Javor Pivka az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében regionális támogatásra jogosult térségben található (lásd az iránymutatás 54. pontját).

5. **Saját hozzájárulás**

(37) Szlovénia megnevezte a Javor Pivka e határozat (18) preambulumbekezdésének táblázatában található saját hozzájárulásának forrásait. E pénzeszközök forrásai a következők: (pénzügyi és ingatlan) eszközök értékesítése, amely 958 427 170 SIT összeget biztosítana; további 900 000 000 SIT piaci feltételek mellett, a támogatás segítsége nélkül felvett banki kölcsönökből kerülne biztosításra; a fennmaradó összeget az eszközök „értékcsökkenési leírása" biztosítaná (a 2004–2006 közötti időszakban a várható teljes összeg 1 111 786 000 SIT).

6. **Egyéb támogatás**

(38) Végül Szlovénia arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy a Javor Pivka állami támogatást kapott energiatakarékossági intézkedésekre. A támogatást a megújuló energiaforrások, a hatékony energiafelhasználás és a kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés támogatására irányuló program keretében nyújtották. A támogatást 2003. szeptemberben hagyták jóvá, és 2004. február 19-én került kifizetésre. Ezt az adatot dokumentumok támasztják alá.

V. **A TÁMOGATÁS ÉRTÉKELÉSE**

1. **Az állami támogatás megléte**

(39) Az EK-Szerződés 87. cikke értelmében minden olyan, tagállam által, vagy bármilyen állami forrásból nyújtott támogatás, amely bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos termékek gyártását előnyben részesíti, és ezáltal torzítja a versenyt, vagy annak torzításával fenyeget, amennyiben ez befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet, összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül, hacsak nem indokolható az EK-Szerződés 87. cikkének (2) vagy (3) bekezdése alapján.

(40) A Bizottság megjegyzi, hogy a támogatást állami forrásból nyújtották egyetlen vállalkozásnak. Emellett egyértelműen megvalósult az egy bizonyos vállalkozás előnyben részesítése is. Ami a vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtott támogatást illeti, a kedvezményezett előnye nyilvánvaló. Garancia nyújtása esetén az előny kevésbé nyilvánvalónak tűnhet, mivel a Javor Pivka a garanciáért cserébe jelzálog formájában biztosítékot adott. Mindazonáltal a szlovén hatóságok beleegyeztek abba, hogy 1:1 arányban megadják a garanciát (a jelzálog értéke egyenlő volt a nyújtott garancia összegével). A kereskedelmi hitelintézetek ezzel szemben legalább 2,5:1 jelzálogarányt írnának elő hitel nyújtása esetén. A Javor Pivka abban az időben nem lett volna képes megfelelő nagyságú jelzálogot felajánlani, hogy ugyanezt a hitelt kereskedelmi feltételek mellett megszerezze. Valójában a garancia biztosítékaként felajánlott jelzálog a Javor Pivka teljes akkori tehermentes tulajdona volt. Következésképpen a szlovén hatóságok által nyújtott garancia előnyben részesítette a Javor Pivka-t, mert így a társaságnak nagyobb összegű kölcsönhöz jutott, mint amit egyébként a rendelkezésére álló biztosítékokkal elért volna.

(41) Mivel a feldolgozott fa- és bútoripari termékek tekintetében létezik kereskedelem Szlovénia és más uniós tagállamok között, az intézkedés javíthatja a kedvezményezett pozícióját uniós és szlovén versenytársaival szemben. Így torzíthatja a versenyt és hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre.

(42) Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy a garancia és a szóban forgó támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősül.

2. **Az új támogatás megléte**

(43) A szlovén hatóságok először megkérdőjelezték, hogy a Bizottságnak jogában áll-e értékelni a támogatást az EK-Szerződés 87. és 88. cikke szerint, és azzal érveltek, hogy a támogatást az uniós csatlakozás előtt nyújtották. Amint azt a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában világossá tette, annak meghatározásához, hogy a támogatás a csatlakozás előtt vagy az után lépett érvénybe, a döntő kritérium az a kötelező erejű jogi aktus, amelyben az illetékes nemzeti hatóságok vállalják a támogatás nyújtását ([7]). Ilyen jellegű, csatlakozás előtti határozat hiányában az intézkedés új támogatásnak minősül, még akkor is, ha az állami kötelezettségvállalás már előzőleg ismert volt.

(44) Ebben az ügyben a Bizottság arra a következtetésre jut, miszerint a kötelező erejű jogi aktus, amelyben az illetékes nemzeti hatóságok vállalták a támogatás nyújtását, nem lépett hatályba a csatlakozás előtt. Az idevonatkozó szlovén rendelkezések szerint a támogatás odaítélése kormányhatározattal történik, az illetékes minisztérium javaslata alapján. Az előzetes tárcaközi szakbizottsági és az illetékes minisztériumi határozatok szükségesek, de nem elegendők a támogatás nyújtásához. A végső határozatot a kormány hozza. Ebben az esetben a kormány 2004. május 27-én hozott határozatot, Szlovénia pedig 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz. Ezért az intézkedések új támogatásnak minősülnek, amelyeket be kellett volna jelenteni az EK-Szerződés 88. cikke szerint és értékelni kellett volna az EK-Szerződés 87. cikke szerint.

3. **A támogatás összeegyeztethetősége**

(45) Tekintettel arra, hogy a szóban forgó támogatás szerkezetátalakítási támogatás, összeegyeztethető a közös piaccal, amennyiben megfelel az iránymutatásban rögzített feltételeknek.

(46) Szlovénia észrevételei és az eljárás során összegyűjtött adatok alapján a Bizottság az alábbi következtetésekre jutott a hivatalos eljárás megindításához vezető pontokban.

3.1. *Jogosultság*

(47) Tekintettel a Szlovénia által benyújtott adatokra, a Bizottság azon az álláspontón van, hogy a Javor Pivka teljesítménye – amelynek leírása a fenti, II.1. pontban található – azt tükrözi, hogy valóban „nehéz helyzetben lévő vállalkozás” volt a szóban forgó állami támogatás nyújtásakor. A Bizottság különösen megjegyzi, hogy a Javor Pivka veszteségei növekedtek, csökkent a forgalma és a pénzforgalma. Ezenkívül a Bizottság megjegyzi továbbá, hogy ezek a nehézségek a 2000–2004 évekre vonatkozó tendencia részei voltak, nem pedig egy rendkívüli esemény a 2003. évben.

(48) A Bizottság szintén figyelembe veszi Szlovénia magyarázatait a Javor Pivka tulajdoni szerkezetére vonatkozóan. Tekintettel a Javor Pivka intézményi tulajdonosainak passzív természetére és szerény tőkéjére, valamint a társaság többi tulajdonosának fragmentált voltára, a Bizottság elfogadja, hogy a társaságnak nem volt esélye arra, hogy a szükséges forrásokat részvényeseitől szerezze be. Azonos okokból, valamint figyelembe véve azt a tényt is, hogy egyetlen részvényes sem birtokolja a Javor Pivka részvényeinek több mint 15 %-át, a Bizottság szintén megállapítja, hogy a Javor Pivka nem része egy nagyobb vállalatcsoportnak.

(49) A fentieket figyelembe véve a Bizottság elfogadja, hogy a Javor Pivka jogosult volt szerkezetátalakítási támogatásra.

3.2. *A jövedelmezőség helyreállítása*

(50) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság jelezte, hogy nem világos, milyen módon fogja a szerkezetátalakítási terv lehetővé tenni a Javor Pivka számára a hosszú távú jövedelmezőség helyreállítását. Ez leginkább az ötéves előrejelzésekre vonatkozott, amelyek a társaság szerkezetátalakítási terv alapján várható fejlődését tartalmazták. A Bizottság megjegyezte, hogy Szlovénia nem nyújtotta be a Bizottság által kért információkat, amelyek alapján értékelni tudja a Javor Pivka szerkezetátalakítási terv alapján várható üzletvitelére vonatkozó feltevéseket.

(51) Az eljárás során Szlovénia benyújtotta a fenti IV.3. szakaszban említett pótlólagos információkat. Ezek az adatok megfelelően magyarázzák a feltevések alapjait. A Bizottság megjegyzi, hogy a Javor Pivka értékesítési teljesítményére vonatkozó előrejelzések kissé optimistának tűnhetnek, tekintettel arra, hogy az ágazatnak 2005-ben és 2006-ban erős távol-keleti versennyel kellett szembenéznie, melynek következtében túlkínálat keletkezett, és erős nyomás alakult ki az árak csökkenésére. Az azonban nem világos, hogy ez az információ már ismert volt-e 2004 elején. Ezenkívül 2006-ban maga a Bizottság állapította meg a következőket: „az utóbbi években a rétegelt lemezek gyártása és kereslete jelentősen megnövekedett, bizonyos minőségi kategóriák esetében erős exportpiac alakul” ([8]). Tekintettel arra, hogy a Bizottság semmilyen ennek ellentmondó információt nem kapott, amely alapján kétségbe vonható lenne a társaság és a saját feltevése, így nem talált megalapozott okot arra, hogy megkérdőjelezze azokat. Ezért a Bizottság úgy véli, hogy a 2004-es előrejelzések nem valószínűtlenek, és így az e pontra vonatkozó kételyei megszűntek.

([7]) Lásd az eljárás megindításáról szóló (az 1. lábjegyzetben említett) határozat 19. és 20. pontját, valamint a Bizottság C-3/2005 *FSO* számú ügyben hozott határozatát, HL C 100., 2005.4.26., 2. o., 38. pont *et seq*.

([8]) http://ec.europa.eu/enterprise/forest_based/tradeflows_en.html

3.3. *Kompenzációs intézkedések*

(52) Az iránymutatás 35. és 36. pontja szerint olyan intézkedéseket kell hozni, amelyek a lehető legnagyobb mértékben csökkentik az állami támogatás által a versenytársakra gyakorolt esetleges negatív hatást. A kompenzációs intézkedésekre mindazonáltal nincs szükség ott, ahol a támogatás kedvezményezettjének piaci részesedése jelentéktelen. Ezekben az esetekben a kompenzációs intézkedések megléte nem feltétele annak, hogy a támogatás a közös piaccal összeegyeztethetőnek minősüljön.

(53) A szlovén hatóságoktól kapott adatok alapján a Bizottság megjegyzi, hogy a Javor Pivka számos termékpiacon van jelen (rétegelt lemezek, zsaluelemek, furnér és bútorok, lásd e határozat 22. pontját). A rétegelt lemezek vonatkozásában a Bizottság mindenekelőtt megállapítja, hogy egy összefonódás-ellenőrzési ügyben „a piackutatás nagymértékben alátámasztotta, hogy a különböző fajtájú falemezek, mint a rétegelt lemezek, farostlemezek, nyers faforgácslemezek és nemesített faforgácslemezek, dekorációs laminátok (HPL/CPL), valamint falemezekből készült, bútor- és építőipari elemek különböző termékpiacokat képviselnek” ([9]).

(54) Az érintett piacok meghatározásához Szlovénia a Bizottság rendelkezésére bocsátott egy piackutatást, amely az EU-25-ön belül az érintett piacon jelzi a piaci részesedéseket. Ezzel kapcsolatban a Bizottság nem lát okot arra, hogy eltérjen az iránymutatás 20. lábjegyzetében szereplő feltevéstől, miszerint az érintett piac az EGT. A Bizottság emlékeztet arra, hogy egy összefonódás-ellenőrzési ügy ([10]) kapcsán korábban elvégzett néhány piacvizsgálatot az európai fatermék-iparban (beleértve különösen a farostlemezeket), és arra a következtetésre jutott, hogy az érintett piac nagyobb, mint a nemzeti piac, és legalább a határon átnyúló regionális piacot magában foglalja. Ezt alátámasztotta az élénk határokon átnyúló kereskedelmi forgalom. Hasonló kereskedelmi folyamatok létezését a rétegelt lemezek esetében a Szlovénia által benyújtott adatok bizonyítják, és a Bizottság belső szakértői megerősítik (továbbá megerősíti az a tény is, hogy a Javor Pivka forgalmának nagyobbik része, 55 %-a a Közösségen belül kerül exportálásra). Ezenkívül, a határokon átnyúló regionális piac körülbelül 1 000 kilométernyi távolságot foglal magában, ahol a távolság a termékek hozzáadott értékei függvényében változik, vagyis, a bevonattal ellátott termékekkel való kereskedés esetében a távolságok nagyobbak, mint a bevonat nélküli termékek esetében. Mivel a rétegelt lemezek eleve jobb minőségű termékek, és többnyire a rétegelt lemezek kerülnek exportra, a rétegelt lemezek szállítási költségei alacsonyabbak, mint a farostlemezeké (valamint székek, vagy más, rétegelt lemezekből készült termékek esetén még kevésbé jelentősek). A fentiek alapján a Bizottság úgy véli, hogy a Javor Pivka által gyártott termékek esetében, ha nem is az egész EGT vagy az EU-25, de legalább az EU-25 nagyobbik része érintett piacnak tekintendő.

(55) Tekintettel arra, hogy – ahogy ez a fenti, II.4. szakaszban szerepel – a Javor Pivka piaci részesedése teljes termékskálája esetében az EU-25 piacán 0,21 % (2003-ban), valamint hogy elvben ez a részesedés még a földrajzi piac felére csökkenésekor sem nő nagyobbra a jelenlegi kétszeresénél, a Bizottság úgy véli, hogy a társaság részesedése még ekkor sem érné el a piac 1 %-át, ami – figyelembe véve a tényt, hogy a piacon nagy létszámban vannak jelen kis és közepes méretű termelők – elhanyagolható piaci részesedésnek tekinthető ([11]). Következésképpen, valamint mivel ez a határozat az 1999. évi iránymutatáson alapul, nincs szükség kompenzációs intézkedésekre annak biztosításához, hogy az állami támogatás összeegyeztethető a közös piaccal.

3.4. *A támogatás korlátozása a lehető legalacsonyabb szintre*

(56) Az iránymutatás 40. pontjával összhangban a támogatást a szerkezetátalakítás végrehajtásához szigorúan szükséges minimumra kell korlátozni, a kedvezményezetteknek pedig jelentős mértékben hozzá kell járulniuk saját forrásaikból a szerkezetátalakítási tervhez, „ideértve olyan eszközeik eladását, amelyek nem nélkülözhetetlenek a vállalkozás túléléséhez, valamint külső finanszírozásból piaci feltételek mellett”.

(57) A Javor Pivka szerkezetátalakításhoz nyújtott saját hozzájárulása a fenti IV.5. szakaszban fel van tüntetve. Azt mindjárt az elején le kell szögezni, hogy a Bizottság az értékcsökkenéseket nem tudja tényleges saját hozzájárulásként elfogadni ([12]), mert ez nem biztosít felhasználható forrást a társaság részére, ezenkívül függ a jövőbeni ügyviteltől is, amely viszont a nyújtott állami támogatás eredménye ([13]). Ezért az ebből a forrásból származó pénzeszközöket nem lehet figyelembe venni a Javor Pivka saját hozzájárulásának kiszámítása során.

(58) Másrészt viszont azok az eszközök, amelyeket a Javor Pivka értékesített, nem tűnnek nélkülözhetetlennek a vállalkozás túléléséhez, emiatt az ezen értékesítésekből származó bevételek elfogadható tulajdonosi hozzájárulást képeznek. Ugyanez vonatkozik azokra a forrásokra, amelyek a piaci feltételek mellett, támogatás nélkül felvett banki hitelekből származnak. Az ezekből a forrásokból származó pénzeszközök teljes összege 2 119 650 000 SIT, amelyeket a Bizottság a Javor Pivka szerkezetátalakításhoz nyújtott saját hozzájárulásának tekint.

([9]) Ügyszám: COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex,* 2006. június 28-i bizottsági határozat, 11. pont

([10]) Ügyszám: COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex,* 2006. június 28-i bizottsági határozat.

([11]) Legalábbis az 1999. évi iránymutatás hatálya alá tartozó más eseteket figyelembe véve, lásd a Bizottság határozatát a C/3-2005 *FSO* számú ügyben, HL C 100., 2005.4.26., 2. o., 38. pont *et seq.*

([12]) A Bizottság határozata az N464/05 *AB Kauno* ügyben, 2006.2.22. (HL C 270., 2006.11.7., 5. o.) 17. pont.

([13]) Ezt a pénzforgalom vonatkozásában megerősíti a Bizottság C-19/2000 *TGI* ügyben hozott határozata (HL L 62., 2002.3.5., 30. o., 106. pont), valamint a Bizottság C-30/1998 *Wildauer Kurbelwelle* ügyben hozott határozata (HL L 287., 2000.11.14., 51. o., 52. pont), továbbá a 2004. évi iránymutatás értelmében az *AB Kauno* ügyben (lásd a 12. lábjegyzetet).

(59) A saját hozzájárulás a teljes szerkezetátalakítási költségek 45,5 %-át teszi ki, ami az iránymutatás értelmében jelentős mértékűnek tekinthető ([14]). Emellett a támogatás a szükséges minimumra korlátozottnak tűnik, mivel csupán a technológiai szerkezetátalakításhoz és a munkaerő átszervezéséhez szükséges pótlólagos forrást biztosítja, nem biztosít fölösleges fizetőképességet.

3.5. *Egyéb támogatás*

(60) Az iránymutatás 48–51. pontjával összhangban, amely az egyszeri támogatás elvét rögzíti, a Bizottság nem hagyhat jóvá szerkezetátalakítási támogatást olyan vállalkozásnak, amely már előzőleg részesült szerkezetátalakítási támogatásban. A Bizottság úgy véli, hogy az említett elv értelmében figyelembe kell venni az adott vállalkozásnak a megfontolás tárgyát képező szerkezetátalakítási támogatást megelőző tíz évben nyújtott valamennyi szerkezetátalakítási támogatást, függetlenül attól, hogy az első támogatást az adott országnak az Európai Unióhoz való csatlakozása előtt nyújtották-e. E tekintetben csak a szerkezetátalakítási támogatásokat kell figyelembe venni.

(61) Szlovénia azzal érvelt, hogy e támogatás célja a környezetvédelmi célú energiatakarékosság támogatása volt. A Bizottság nem talált semmilyen okot arra, hogy kétségbe vonja ezt az információt. Ezért a Bizottság elfogadja, hogy az említett támogatást nem szerkezetátalakításhoz nyújtották, ezért azt nem kell figyelembe venni az egyszeri támogatás alapelvének alkalmazásakor.

4. **További észrevételek**

(62) Az eljárás során kiderült, hogy a szerkezetátalakítási terv végrehajtása késedelmet szenvedett, valamint hogy a technológiai szerkezetátalakítás bizonyos részei nem a terv szerint kerültek végrehajtásra. Úgy tűnik, hogy ezek a problémák nem voltak nyilvánvalóak a szerkezetátalakítási tervben a támogatás nyújtásának idején, és ezért nem indokolják annak megkérdőjelezését, hogy a terv képes helyreállítani a Javor Pivka jövedelmezőségét. Mindazonáltal a Bizottság emlékeztet arra, hogy a támogatás jóváhagyásának előfeltétele a szerkezetátalakítási terv maradéktalan végrehajtása (az iránymutatás 43. pontja), és azt nyomon kell követni (az iránymutatás 45. pontja).

(63) A Bizottság ezért elvárja, hogy Szlovénia az iránymutatás 46. pontjával összhangban legalább két felügyeleti jelentést nyújtson be, az egyiket 2008. január végén a 2007. évről, a másikat pedig 2009. január végén a 2008. évről, részletes adatokkal a társaság pénzügyi ügyviteléről, valamint a végrehajtott beruházásokról. A Bizottság hangsúlyozza, hogy amennyiben a társaság nem hajtja végre a szerkezetátalakítási tervben szereplő valamennyi beruházást, még akkor is kötelezhető az állami támogatás egy részének visszafizetésére, ha sikerült helyreállítania jövedelmezőségét ([15]).

VI. **KÖVETKEZTETÉSEK**

(64) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a szóban forgó támogatás szerkezetátalakítási támogatás, amely teljesíti a vonatkozó iránymutatás (azaz az 1999. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás) feltételeit. Ezért a Bizottság megállapítja, hogy bár Szlovénia – megszegve az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdését – jogellenesen hajtotta végre a szerkezetátalakítási támogatást a Javor Pivka részére, az állami támogatás összeegyeztethető a közös piaccal,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Szlovénia által a Javor Pivka részére nyújtott állami támogatás összeegyeztethető a közös piaccal az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdése c) pontja, valamint az 1999-ben elfogadott, a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás értelmében.

2. cikk

1. A szerkezetátalakítási tervet teljes egészében végre kell hajtani. Minden intézkedést meg kell hozni a terv végrehajtásának biztosítására.

2. A terv végrehajtásának felügyelete éves jelentések alapján valósul meg, amelyeket Szlovénia nyújt be a Bizottságnak. A 2007. évi tevékenységekről szóló jelentést 2008. január végéig, a 2008. évi tevékenységekről szóló jelentést 2009. január végig kell eljuttatni a Bizottsághoz. A jelentéseknek részletes adatokat kell tartalmazniuk a társaság pénzügyi ügyviteléről, és a megvalósított beruházásokról.

3. cikk

E határozat címzettje a Szlovén Köztársaság.

Kelt Brüsszelben, 2007. július 10-én.

a Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja

([14]) Lásd a Bizottság C39/2000 *Doppstadt* ügyben hozott határozatát (HL L 108., 2003.4.30., 8. o., 74. pont), valamint a Bizottság C33/1998 *Babcock Wilcox* ügyben hozott határozatát (HL L 67., 50. o.).

([15]) Lásd a Bizottság 2006. szeptember 13-i határozatát az N 350/2006 *MSO* ügyben, HL C 280., 2006.11.18.